

Joanna Warchoł

Prezes ZPAP Okręgu Krakowskiego

Krakowskie DIALOGI 2019

Po raz kolejny, Zarząd Związku Polskich Artystów Plastyków Okręgu Krakowskiego jest organizatorem projektu o charakterze imprezy przeglądowej, która ma na celu promocję krakowskich artystów i wykazanie potencjału twórczego wielopokoleniowego, rodzimego środowiska profesjonalnych przedstawicieli sztuk pięknych.

„Krakowskie Spotkania Artystyczne 2017 – KONFIGURACJE. Malarstwo Rzeźba Rysunek”, jakie odbyły się w 2017 roku okazały się wielkim sukcesem i szkoda byłoby, aby ten sukces został zaprzepaszczone. Artyści potrzebują wsparcia i opieki, potrzebują kogoś, kto pochyli się nad ich doczesną twórczością i pomoże zaprezentować ją światu. ZPAP wydaje się być najodpowiedniejsze do tego, gdyż to właśnie ono, ponad 100 lat temu, zostało powołane do życia w celu niesienia artystom wszelkiego wsparcia i pomocy i lepiej niż jakakolwiek inna instytucja rozumie wielowarstwowy i bardzo złożony zakres problemów, z jakim twórcy borykają się na co dzień.

Pomysł zorganizowania ogólnokrakowskiej imprezy o charakterze rozległego festiwalu narodził się trzy lata temu. Był inicjatywą całkowicie nowatorską, gdyż nigdy wcześniej, w żadnym polskim mieście nie zrealizowano projektu o tak rozległym zasięgu, cechującego się jednolitą koncepcją przedstawianych zagadnień i kompleksową ich realizacją. W dobie mody na promowanie sztuki importowanej lub realizującej często kontrowersyjne, kuratorskie pomysły, zaniechanie prezentacji rodzimych artystów w milionowym mieście kultury, jakim jest Kraków, przywodzi na myśl frazę poety Stanisława Jachiewicza: *Cudze chwalcie / swego nie znacie / sami nie wiecie / co posiadacie (...)*

Dlatego też, obecność „Krakowskich Spotkań Artystycznych...” jest tak ważna, gdyż kilkutygodniowe środowisko artystyczne Krakowa posiada wyjątkowy w skali całego kraju potencjał, którego korzenie sięgają setek lat wstecz – potencjał znany wybiórczo i wciąż niedoceniany zarówno przez krytykę, jak i decydentów.

Tegoroczny przegląd nosi tytuł „**Krakowskie Spotkania Artystyczne 2019 – DIALOGI. Malarstwo Rzeźba Rysunek**”. Jak sama nazwa wskazuje, jest próbą nawiązania rozmowy, wymiany poglądów, zdefiniowania zależności, wykazania różnic i podobieństw interpretacyjnych dzieł oraz postaw ich twórców. Stanowi punkt wyjścia do dyskusji o charakterze nie tylko artystycznym, ale również filozoficznym, humanistycznym i egzystencjalnym. Poprzez celowy dobór dziewięciu problemowych wystaw sięga do przeszłości i historii, poruszając również wieloaspektową problematykę współczesności. Tytułowy dialog prowadzony jest w szerokim zakresie: zarówno pomiędzy artystą i jego dziełem jak i samymi artystami, pomiędzy pokoleniami, twórcą a odbiorcą oraz różnymi koncepcjami w sztuce. Powinien stanowić bodziec do głębszego zrozumienia i łatwiejszego porozumienia, do zaakceptowania indywidualnych, często kontrowersyjnych postaw i kreacji, do wytworzenia odruchów tolerancji i szacunku dla odrębnego postrzegania rzeczywistości, a także do zauważenia zależności wynikających z przeciwstawnych założeń i ich świadomych realizacji. Wreszcie, dzięki owemu dialogowi powinno stać się łatwiejsze bliższe poznanie, na co niezaprzeczalny wpływ ma odważna wymiana myśli z możliwością uzasadnienia swych racji, lżejsze powinno być przekraczanie skostniałych barier i zweryfikowanie ugruntowanych opinii oraz zwiększona szansa na znalezienie wspólnego mianownika dla różnorodnych idei.

W swym poznawczym i edukacyjnym charakterze twórczy dialog, w szerokim rozumieniu tego terminu, sięga do istoty tworzenia, prowokując dyskusję wykazującą przyczyny i skutki artystycznych działań. Będąc wykładnią indywidualnych poglądów, ma wpływ na poszerzanie horyzontów postrzegania rzeczy i zjawisk zarówno poprzez jego interlokutorów, jak i przez biernych odbiorców – obserwatorów-słuchaczy. Ma szansę stać się zaczynem do formułowania konstruktywnych wniosków i przeprowadzania analiz dążących do stworzenia syntetycznych i jednoznacznych recenzji oraz krytycznych opracowań. Każda polemika jest cenna i dlatego tegoroczne DIALOGI namawiają do jej zaistnienia, prowokując swym hasłem przewodnim i zrealizowanymi wystawami.

Na całokształt imprezy składa się dziewięć wystaw głównych organizowanych w galeriach sztuki i w przestrzeni miejskiej Krakowa przez Zarząd ZPAP Okręgu Krakowskiego oraz 41 wystaw towarzyszących, odbywających się w instytucjach kultury i prywatnych galeriach sztuki. Poniżej, w skrócie przedstawiam charakterystykę wystaw głównych.

Tak więc, w miejskiej Galerii Sztuki Współczesnej Bunkier Sztuki, prezentowane są dwie wystawy o zasięgu historycznym. Pierwsza z nich, zat. „ZPAP_ASP” przedstawia sylwetki artystów czynnie związanymi z tymi dwoma najstarszymi w Polsce ośrodkami kultury i sztuki, druga – „Pamięci Artystów Polski Niepodległej” jest pokłonem współczesnych, żyjących twórców w stronę tych, którzy swe życie poświęcili walce o niepodległość kraju lub wykazali się niezależnością na polu sztuki w okresie ostatniego 100-lecia. Kolejne pokazy to „Kontrasty” i „Relacje” goszczące w Pałacu Sztuki TPSP w Krakowie – prezentują one twórczość artystów dojrzałych i skonstruowane są na zasadzie podobieństw i różnych interpretacyjnych tożsamy malarskich i rzeźbiarskich tematów. W Galerii Białej CENTRUM Nowohuckiego Centrum Kultury zaistniali twórcy młodzi, których zadaniem było wykazać i uzasadnić swój „Punkt wyjścia” w wyborze twórczej drogi, zaś w Galerii Pryzmat króluje rysunek i zaproszeni uczestnicy wystawy „Alter Ego 2”, poprzez wskazanie swej bratniej, artystycznej duszy, przemawiają do odbiorcy w rzeczywistym dialogu różnych lecz bliskich duchowo artystycznych postaw. Galeria Promocyjna ASP to „Integracje”. Tutaj, w poetyckiej formie przechadzek samotnego marzyciela, prezentowana jest sztuka interdyscyplinarna, podkreślająca związki natury ze współczesną techniką. Bardzo ważną wystawą jest pokaz wielkogabarytowej rzeźby na krakowskich Plantach, zat. „Przestrzeni_znaczeń”, gdzie w otwartej przestrzeni i otoczeniu zieleni można podziwiać subiektywne odniesienia krakowskich rzeźbiarzy do kreowanej przez nich rzeczywistości.

Nie bez powodu nasza impreza obejmuje trzy podstawowe, klasyczne dyscypliny sztuki. W obecnej dobie istnego zachłyśnięcia się wszelkiego rodzaju działaniami interdyscyplinarnymi i multimedialnymi oraz ich stałą obecnością na wszystkich światowych pokazach sztuki, godne podkreślenia wydaje się to, co stanowi punkt wyjścia do wszelkich plastycznych kreacji. „Dialogi” obejmują również prace z powyższych dziedzin, traktując je jako pochodne tytułowych dyscyplin sztuki, będące uwspółcześnionym językiem kreacji i kolejnym etapem w rozwoju sztuk plastycznych. Jednak, to właśnie twórczość klasyczna, tzw. warsztatowa, w najgłębszym zakresie daje możliwość poznania autentycznego kunsztu artystycznego. W niej nie można oszukać i żadne zawołowane, teoretyczne nadinterpretacje nie sprawdzają się, gdyż istnieje konkretna materia w postaci farb, materiałów rzeźbiarskich i rysunkowych oraz konkretne narzędzia do realizacji prac. Wbrew pozorom, ta niemodna obecnie sztuka ma się bardzo dobrze, jest powszechnie uprawiana, a jej twórcy zasługują na najwyższy szacunek i uznanie.

„Krakowskie Spotkania Artystyczne 2019 – DIALOGI” są formą artystycznego manifestu. Stanowią próbę wykazania w sposób jednoznaczny i wyrazisty tego, jak kształtuje się współczesna twórczość w obrębie wybranych dyscyplin sztuki, gdzie znajdują się jej korzenie, jakim ulega wpływom i trendom, w którym kierunku zmierza... Są formą przeciwwagi do coraz bardziej popularnego, katastroficznego poglądu o schyłku sztuki czy jej regresie i zbliżającym się upadku. Mnogość propozycji zaprezentowanych przez 260 zaproszonych artystów i obszar jaki wypełniają swymi dziełami powinny stanowić odpowiedź na wiele pytań, wątpliwości i dylematów.

Tak rozległy i trudny do wykonania projekt nie zaistniałby bez wiary w konieczność jego urealnienia i bez zaangażowania wielu osób. Dziękuję więc wszystkim tym, którzy uczestniczyli w pracach organizacyjnych, przyczynili się do realizacji wystaw i obecnego wydawnictwa oraz instytucjom, które udostępniły nam swoje galerie. Gorące podziękowania za wsparcie finansowe imprezy kieruję w stronę Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Miasta Krakowa oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Dziękuję również wszystkim artystom biorącym udział w poszczególnych wystawach głównych i towarzyszących za ich obecność w naszym kolejnym, lipcowym święcie sztuki!

Kraków, 05.05.2019